

21/9

21/9

Hr Hammarskjöld alltför listig

Då hr Hammarskjöld här-
omdagen hedrades med en
bankett av den amerikanska
föreningen för FN var det
naturligt att han i sitt tacktal
tillgrep diplomatiskt dunkla
fraser. Den av allt att döma
naturliga fallenhet för det
oklara som han trots sin ostrid-
iga intelligens besitter ledde
honom emellertid till överdrif-
ter i genren. Så här uttalade
han sig om vetot i säkerhets-
rådet: "Fredliga uppgörelser
av stor räckvidd mellan natio-
nerna kunna icke stjälpas ge-
nom ett veto enligt FN:s stad-
ga, utan endast genom det hårda
faktum att sådana överenskom-
melser kräva samförstånd och
bifall från berörda parter. Detta
är obestridligt, även om icke
något veto i säkerhetsrådet
skulle existera."

Svenska Dagbladet förklarar
hr Hammarskjölds "dialektik så
subtil att han riskerar att bli
missförstådd eller vantolkad".
Och så fortsätter tidningen:
"Han avser tydligen det sakför-
hållandet att vetot saknar be-
tydelse vid avgörandet av stö-
re politiska frågor. I de sextio
fall ryssarna använt vetot i sä-
kerhetsrådet ha de endast kun-
nat stoppa beslut av mindre
väsentlig karaktär. Ändå vore
det bättre att vetot som ett
privilegium för röda nejsägare
kunde avskaffas — om det går."

En kostlig vantolkning! Na-
turligtvis kan inte hr Ham-
marskjöld mena att rys-
sarna genom vetot lyckats
stoppa blott mindre viktiga
beslut: frågorna om inställan-
det av angreppen mot Grek-
land, om upphävande av Ber-
linblockaden, om utredning rö-
rande den tjeckoslovakiska
kuppen — för att blott nämna
några exempel bland många —
är sannerligen inte oviktiga.
Ej heller kan generalsekrete-
raren ha menat att i viktiga
frågor är vetorätten betydelse-

lös — det är ju precis samma
orimlighet. Vad han tydligen
i ovanligt inlindade former
velat få fram är en självklar-
het: att uppgörelser i stor stil
hindras av motsättningar och
konflikter, inte av en legal
bestämmelse. Om man vill
komma överens spelar veto-
rätten ingen roll; kan man inte
komma överens, blir vetorät-
tens användning blott ett ut-
tryck för att förutsättningar
härfor inte finns. Ungefär sam-
ma sak kan också uttryckas så
att ett FN utan vetorätt inte
för närvarande kan existera —
ryssarna och deras satelliter
skulle då ta farväl av organi-
sationen. Hr Hammarskjöld vill
förbättra de gamla Tegnéror-
den till parollen: det dunkelt
sagda är det listigt tänkta;
kanske arbetar han härvid un-
der påverkan av den svårtill-
gängliga poesi som han så högt
älskar. Må han inte driva saken
så långt att han lurar även sina
ivrigaste beundrare!

Diplomatminnen

Gustaf von Dardel har i *Lyckliga
hov, stormiga år* (Wahlström &
Widstrand, 16:50) samlat minnen
från en mer än 40-årig diplomat-
tid, avslutad med en lång minis-
terperiod i Bryssel och några år
som ambassadör i Köpenhamn un-
der och efter kriget. Det är något
älskvärt, vänligt och anspråklöst
över boken, som inger sympati.
Men obetydligheten i det hela är
alltför påträngande. Från revolu-
tionens Ryssland och mellankrigs-
tidens Belgien har författaren
praktiskt taget intet av intresse
att berätta. Han tycks inte veta
mer än vad som på en timme kan
inhämtas i en handbok; ibland är
den amatörmässiga politiska fram-
ställningen oriktig eller missvisan-
de; reflexionerna är tredje klas-
sens middagskonversation. Skild-
ringarna från okkupationstidens
Köpenhamn, utformade med hjälp
av en dansk journalist, är av nå-
got större intresse. Hr Dardel
gjorde den danska motståndsrö-
relsen tjänster av vikt, och upp-
gifterna och anekdoterna i detta
sammanhang är läsvärda. Antag-
ligen har hr Dardel av dessa
upplevelser lockats att skriva en
hel memoarbok, och denna kan
därför betecknas som ett ursäkt-
ligt misstag.

HERBERT TINGSTEN